

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 2015 Nr. 194

A. TITEL

*Verdrag betreffende de gedwongen of verplichte arbeid;
(met Protocol)
Genève, 28 juni 1930*

B. TEKST

De Engelse en de Franse tekst van het Verdrag zijn bij Koninklijk besluit van 27 april 1933 bekendgemaakt in *Stb.* 1933, 236.

Voor de Engelse en de Franse tekst van het Verdrag tot herziening van de slotartikelen, 1946, dat de tekst op enkele punten wijzigde, zie *Stb.* I 1948, 283.

Voor de Engelse en de Franse tekst van het Verdrag tot herziening van de slotartikelen, 1961, dat de tekst op enkele punten wijzigde, zie *Trb.* 1962, 46.

Voor de Engelse en de Franse tekst van het Protocol van 2014, zie *Trb.* 2015, 32.

Ten onrechte wordt in *Trb.* 2015, 32 in de redactionele tekst als datum totstandkoming van het Protocol 28 mei 2014 vermeld. De juiste datum totstandkoming van het Protocol is 11 juni 2014.

De Algemene Conferentie heeft op 11 juni 2014 tijdens haar 103e zitting te Genève Aanbeveling nr. 203 bij het Protocol van 2014 aangenomen. De Engelse en de Franse tekst van de Aanbeveling luiden als volgt:

Recommendation on supplementary measures for the effective suppression of forced labour

Preamble

The General Conference of the International Labour Organization,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its 103rd Session on 28 May 2014, and

Having adopted the Protocol of 2014 to the Forced Labour Convention, 1930, hereinafter referred to as "the Protocol", and

Having decided upon the adoption of certain proposals to address gaps in implementation of the Forced Labour Convention, 1930 (No. 29), hereinafter referred to as "the Convention", and reaffirmed that measures of prevention, protection, and remedies, such as compensation and rehabilitation, are necessary to achieve the effective and sustained suppression of forced or compulsory labour, pursuant to the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of a Recommendation supplementing the Convention and the Protocol;

adopts this eleventh day of June of the year two thousand and fourteen the following Recommendation, which may be cited as the Forced Labour (Supplementary Measures) Recommendation, 2014.

1. Members should establish or strengthen, as necessary, in consultation with employers' and workers' organizations as well as other groups concerned:

- (a) national policies and plans of action with time-bound measures using a gender- and child-sensitive approach to achieve the effective and sustained suppression of forced or compulsory labour in all its forms through prevention, protection and access to remedies, such as compensation of victims, and the sanctioning of perpetrators; and
  - (b) competent authorities such as the labour inspectorates, the judiciary and national bodies or other institutional mechanisms that are concerned with forced or compulsory labour, to ensure the development, coordination, implementation, monitoring and evaluation of the national policies and plans of action.
2. (1) Members should regularly collect, analyse and make available reliable, unbiased and detailed information and statistical data, disaggregated by relevant characteristics such as sex, age and nationality, on the nature and extent of forced or compulsory labour which would allow an assessment of progress made.
  - (2) The right to privacy with regard to personal data should be respected.

Prevention

3. Members should take preventive measures that include:
  - (a) respecting, promoting and realizing fundamental principles and rights at work;
  - (b) the promotion of freedom of association and collective bargaining to enable at-risk workers to join workers' organizations;
  - (c) programmes to combat the discrimination that heightens vulnerability to forced or compulsory labour;
  - (d) initiatives to address child labour and promote educational opportunities for children, both boys and girls, as a safeguard against children becoming victims of forced or compulsory labour; and
  - (e) taking steps to realize the objectives of the Protocol and the Convention.
4. Taking into account their national circumstances, Members should take the most effective preventive measures, such as:
  - (a) addressing the root causes of workers' vulnerability to forced or compulsory labour;
  - (b) targeted awareness-raising campaigns, especially for those who are most at risk of becoming victims of forced or compulsory labour, to inform them, *inter alia*, about how to protect themselves against fraudulent or abusive recruitment and employment practices, their rights and responsibilities at work, and how to gain access to assistance in case of need;
  - (c) targeted awareness-raising campaigns regarding sanctions for violating the prohibition on forced or compulsory labour;
  - (d) skills training programmes for at-risk population groups to increase their employability and income-earning opportunities and capacity;
  - (e) steps to ensure that national laws and regulations concerning the employment relationship cover all sectors of the economy and that they are effectively enforced. The relevant information on the terms and conditions of employment should be specified in an appropriate, verifiable and easily understandable manner, and preferably through written contracts in accordance with national laws, regulations or collective agreements;
  - (f) basic social security guarantees forming part of the national social protection floor, as provided for in the Social Protection Floors Recommendation, 2012 (No. 202), in order to reduce vulnerability to forced or compulsory labour;
  - (g) orientation and information for migrants, before departure and upon arrival, in order for them to be better prepared to work and live abroad and to create awareness and better understanding about trafficking for forced labour situations;
  - (h) coherent policies, such as employment and labour migration policies, which take into account the risks faced by specific groups of migrants, including those in an irregular situation, and address circumstances that could result in forced labour situations;
  - (i) promotion of coordinated efforts by relevant government agencies with those of other States to facilitate regular and safe migration and to prevent trafficking in persons, including coordinated efforts to regulate, license and monitor labour recruiters and employment agencies and eliminate the charging of recruitment fees to workers to prevent debt bondage and other forms of economic coercion; and
  - (j) in giving effect to their obligations under the Convention to suppress forced or compulsory labour, providing guidance and support to employers and businesses to take effective measures to identify, prevent, mitigate and account for how they address the risks of forced or compulsory labour in their operations or in products, services or operations to which they may be directly linked.

Protection

5. (1) Targeted efforts should be made to identify and release victims of forced or compulsory labour.
- (2) Protective measures should be provided to victims of forced or compulsory labour. These measures should not be made conditional on the victim's willingness to cooperate in criminal or other proceedings.
- (3) Steps may be taken to encourage the cooperation of victims for the identification and punishment of perpetrators.

6. Members should recognize the role and capacities of workers' organizations and other organizations concerned to support and assist victims of forced or compulsory labour.
7. Members should, in accordance with the basic principles of their legal systems, take the necessary measures to ensure that competent authorities are entitled not to prosecute or impose penalties on victims of forced or compulsory labour for their involvement in unlawful activities which they have been compelled to commit as a direct consequence of being subjected to forced or compulsory labour.
8. Members should take measures to eliminate abuses and fraudulent practices by labour recruiters and employment agencies, such as:
  - (a) eliminating the charging of recruitment fees to workers;
  - (b) requiring transparent contracts that clearly explain terms of employment and conditions of work;
  - (c) establishing adequate and accessible complaint mechanisms;
  - (d) imposing adequate penalties; and
  - (e) regulating or licensing these services.
9. Taking into account their national circumstances, Members should take the most effective protective measures to meet the needs of all victims for both immediate assistance and long-term recovery and rehabilitation, such as:
  - (a) reasonable efforts to protect the safety of victims of forced or compulsory labour as well as of family members and witnesses, as appropriate, including protection from intimidation and retaliation for exercising their rights under relevant national laws or for cooperation with legal proceedings;
  - (b) adequate and appropriate accommodation;
  - (c) health care, including both medical and psychological assistance, as well as provision of special rehabilitative measures for victims of forced or compulsory labour, including those who have also been subjected to sexual violence;
  - (d) material assistance;
  - (e) protection of privacy and identity; and
  - (f) social and economic assistance, including access to educational and training opportunities and access to decent work.
10. Protective measures for children subjected to forced or compulsory labour should take into account the special needs and best interests of the child, and, in addition to the protections provided for in the Worst Forms of Child Labour Convention, 1999 (No. 182), should include:
  - (a) access to education for girls and boys;
  - (b) the appointment of a guardian or other representative, where appropriate;
  - (c) when the person's age is uncertain but there are reasons to believe him or her to be less than 18 years of age, a presumption of minor status, pending age verification; and
  - (d) efforts to reunite children with their families, or, when it is in the best interests of the child, provide family-based care.
11. Taking into account their national circumstances, Members should take the most effective protective measures for migrants subjected to forced or compulsory labour, irrespective of their legal status in the national territory, including:
  - (a) provision of a reflection and recovery period in order to allow the person concerned to take an informed decision relating to protective measures and participation in legal proceedings, during which the person shall be authorized to remain in the territory of the member State concerned when there are reasonable grounds to believe that the person is a victim of forced or compulsory labour;
  - (b) provision of temporary or permanent residence permits and access to the labour market; and
  - (c) facilitation of safe and preferably voluntary repatriation.

Remedies, such as compensation and access to justice

12. Members should take measures to ensure that all victims of forced or compulsory labour have access to justice and other appropriate and effective remedies, such as compensation for personal and material damages, including by:
  - (a) ensuring, in accordance with national laws, regulations and practice, that all victims, either by themselves or through representatives, have effective access to courts, tribunals and other resolution mechanisms, to pursue remedies, such as compensation and damages;
  - (b) providing that victims can pursue compensation and damages from perpetrators, including unpaid wages and statutory contributions for social security benefits;
  - (c) ensuring access to appropriate existing compensation schemes;
  - (d) providing information and advice regarding victims' legal rights and the services available, in a language that they can understand, as well as access to legal assistance, preferably free of charge; and
  - (e) providing that all victims of forced or compulsory labour that occurred in the member State, both nationals and non-nationals, can pursue appropriate administrative, civil and criminal remedies in that State, irrespective of their presence or legal status in the State, under simplified procedural requirements, when appropriate.

Enforcement

13. Members should take action to strengthen the enforcement of national laws and regulations and other measures, including by:
- (a) giving to the relevant authorities, such as labour inspection services, the necessary mandate, resources and training to allow them to effectively enforce the law and cooperate with other organizations concerned for the prevention and protection of victims of forced or compulsory labour;
  - (b) providing for the imposition of penalties, in addition to penal sanctions, such as the confiscation of profits of forced or compulsory labour and of other assets in accordance with national laws and regulations;
  - (c) ensuring that legal persons can be held liable for the violation of the prohibition to use forced or compulsory labour in applying Article 25 of the Convention and clause (b) above; and
  - (d) strengthening efforts to identify victims, including by developing indicators of forced or compulsory labour for use by labour inspectors, law enforcement services, social workers, immigration officers, public prosecutors, employers, employers' and workers' organizations, non-governmental organizations and other relevant actors.

International cooperation

14. International cooperation should be strengthened between and among Members and with relevant international and regional organizations, which should assist each other in achieving the effective and sustained suppression of forced or compulsory labour, including by:
- (a) strengthening international cooperation between labour law enforcement institutions in addition to criminal law enforcement;
  - (b) mobilizing resources for national action programmes and international technical cooperation and assistance;
  - (c) mutual legal assistance;
  - (d) cooperation to address and prevent the use of forced or compulsory labour by diplomatic personnel; and
  - (e) mutual technical assistance, including the exchange of information and the sharing of good practice and lessons learned in combating forced or compulsory labour.

Recommandation sur des mesures complémentaires en vue de la suppression effective du travail forcé

Préambule

La Conférence générale de l'Organisation internationale du Travail,

Convoquée à Genève par le Conseil d'administration du Bureau international du Travail, et s'y étant réunie le 28 mai 2014, en sa 103e session;

Après avoir adopté le Protocole de 2014 relatif à la convention sur le travail forcé, 1930, ci-après désigné le «protocole»;

Après avoir décidé d'adopter diverses propositions visant à combler les lacunes dans la mise en œuvre de la convention (no 29) sur le travail forcé, 1930 – ci-après désignée la «convention» – et réaffirmé que les mesures de prévention et de protection et les mécanismes de recours et de réparation, tels que l'indemnisation et la réadaptation, sont nécessaires pour parvenir à la suppression effective et durable du travail forcé ou obligatoire, au titre du quatrième point à l'ordre du jour de la session;

Après avoir décidé que ces propositions prendraient la forme d'une recommandation complétant la convention et le protocole,

adopte, ce onzième jour de juin deux mille quatorze, la recommandation ci-après, qui sera dénommée Recommandation sur le travail forcé (mesures complémentaires), 2014.

1. Les Membres devraient établir ou renforcer, selon que de besoin, en consultation avec les organisations d'employeurs et de travailleurs ainsi que d'autres groupes intéressés:
  - a) des politiques et des plans d'action nationaux contenant des mesures assorties de délais et fondées sur une approche soucieuse des enfants et du principe de l'égalité entre hommes et femmes pour parvenir à la suppression effective et durable du travail forcé ou obligatoire sous toutes ses formes, par la prévention, la protection et l'accès à des mécanismes de recours et de réparation, tels que l'indemnisation des victimes, et la répression des auteurs;
  - b) les autorités compétentes telles que les services de l'inspection du travail, les institutions judiciaires et les organismes nationaux ou autres mécanismes institutionnels compétents en matière de travail forcé ou obligatoire, afin d'assurer l'élaboration, la coordination, la mise en œuvre, le suivi et l'évaluation des politiques et plans d'action nationaux.

2. 1) Les Membres devraient régulièrement collecter, analyser et diffuser des informations et des données statistiques fiables, impartiales et détaillées, ventilées selon des critères pertinents, tels que le sexe, l'âge et la nationalité, sur la nature et l'ampleur du travail forcé ou obligatoire, ce qui permettrait une évaluation des progrès accomplis.
- 2) Le droit à la protection de la vie privée, s'agissant des données personnelles, devrait être respecté.

Prévention

3. Les Membres devraient prendre des mesures préventives qui comprennent:
  - a) le respect, la promotion et la réalisation des principes et droits fondamentaux au travail;
  - b) la promotion de la liberté syndicale et de la négociation collective pour permettre aux travailleurs à risque de s'affilier à des organisations de travailleurs;
  - c) des programmes visant à combattre la discrimination qui accroît la vulnérabilité au travail forcé ou obligatoire;
  - d) des initiatives de lutte contre le travail des enfants et de promotion des possibilités d'éducation pour les enfants, garçons et filles, afin de les protéger du risque de devenir victimes de travail forcé ou obligatoire;
  - e) des actions visant à réaliser les buts du protocole et de la convention.
4. Tenant compte de leur situation nationale, les Membres devraient prendre les mesures préventives les plus efficaces, telles que:
  - a) une action contre les causes profondes de la vulnérabilité des travailleurs au travail forcé ou obligatoire;
  - b) des campagnes de sensibilisation ciblées, en particulier à l'intention de ceux qui sont le plus exposés au risque de devenir victimes de travail forcé ou obligatoire, pour les informer, entre autres, de la manière dont ils peuvent se protéger contre des pratiques d'emploi et de recrutement frauduleuses ou abusives, de leurs droits et responsabilités au travail et de la manière dont ils peuvent obtenir une assistance en cas de besoin;
  - c) des campagnes de sensibilisation ciblées concernant les sanctions encourues en cas de violation de l'interdiction du travail forcé ou obligatoire;
  - d) des programmes de formation professionnelle destinés aux populations à risque, afin d'accroître leur employabilité ainsi que leurs capacités et possibilités de gain;
  - e) une action visant à garantir que la législation nationale concernant la relation de travail couvre tous les secteurs de l'économie et qu'elle est effectivement appliquée. L'information pertinente relative aux conditions d'emploi devrait être spécifiée de manière appropriée, vérifiable et aisément compréhensible, de préférence sous la forme d'un contrat de travail écrit, conformément à la législation nationale ou aux conventions collectives;
  - f) les garanties élémentaires de sécurité sociale qui composent le socle national de protection sociale, tel que prévu par la recommandation (no 202) sur les socles de protection sociale, 2012, afin de réduire la vulnérabilité au travail forcé ou obligatoire;
  - g) des services d'orientation et d'information pour les migrants, au départ et à l'arrivée, afin que ceux-ci soient mieux préparés à travailler et à vivre à l'étranger et afin de sensibiliser aux situations de traite à des fins de travail forcé et d'en permettre une meilleure compréhension;
  - h) des politiques cohérentes, telles que des politiques de l'emploi et de migration de main-d'œuvre, qui prennent en considération les risques auxquels sont confrontés des groupes particuliers de migrants, y compris ceux en situation irrégulière, et qui portent sur les circonstances pouvant conduire à des situations de travail forcé;
  - i) la promotion d'efforts coordonnés par les organismes gouvernementaux compétents avec ceux d'autres Etats pour permettre une migration sûre et régulière et pour prévenir la traite des personnes, y compris des efforts coordonnés visant à réglementer, autoriser et contrôler l'activité des recruteurs et des agences d'emploi et à éliminer les frais de recrutement mis à la charge des travailleurs afin de prévenir la servitude pour dettes et autres formes de contrainte économique;
  - j) en s'acquittant de leurs obligations en vertu de la convention de supprimer le travail forcé ou obligatoire, orienter et appuyer les employeurs et les entreprises afin qu'ils prennent des mesures efficaces pour identifier, prévenir et atténuer les risques de travail forcé ou obligatoire, et pour informer sur la manière dont ils appréhendent ces risques, dans leurs activités ou dans les produits, services ou activités auxquels ils peuvent être directement liés.

Protection

5. 1) Des efforts ciblés devraient être déployés pour identifier et libérer les victimes de travail forcé ou obligatoire.
- 2) Des mesures de protection devraient être accordées aux victimes de travail forcé ou obligatoire. Ces mesures ne devraient pas être subordonnées à la volonté de la victime de coopérer dans le cadre d'une procédure pénale ou d'autres procédures.
- 3) Des mesures peuvent être prises pour encourager les victimes à coopérer à l'identification et à la condamnation des auteurs des infractions.

6. Les Membres devraient reconnaître le rôle et les capacités des organisations de travailleurs et autres organisations intéressées en matière d'appui et d'assistance aux victimes de travail forcé ou obligatoire.
7. Les Membres devraient, conformément aux principes fondamentaux de leur système juridique, prendre les mesures nécessaires pour que les autorités compétentes ne soient pas tenues d'engager de poursuites ou d'imposer de sanctions à l'encontre de victimes de travail forcé ou obligatoire pour avoir pris part à des activités illicites qu'elles auraient été contraintes de réaliser et qui seraient une conséquence directe de leur soumission au travail forcé ou obligatoire.
8. En vue d'éliminer les abus et les pratiques frauduleuses des recruteurs et des agences d'emploi, les Membres devraient prendre des mesures telles que:
  - a) éliminer les frais de recrutement mis à la charge des travailleurs;
  - b) exiger des contrats transparents stipulant clairement les conditions d'emploi et de travail;
  - c) établir des mécanismes de traitement des plaintes adéquats et accessibles;
  - d) imposer des sanctions adéquates;
  - e) réglementer ou autoriser ces services.
9. Tenant compte de leur situation nationale, les Membres devraient prendre les mesures de protection les plus efficaces pour répondre aux besoins de toutes les victimes, tant pour ce qui est d'une assistance immédiate que de leurs rétablissement et réadaptation à long terme, telles que:
  - a) des efforts raisonnables pour protéger la sécurité des victimes de travail forcé ou obligatoire, ainsi que des membres de leur famille et des témoins, selon que de besoin, y compris la protection contre tout acte d'intimidation et toute forme de représailles du fait de l'exercice de leurs droits en vertu de la législation nationale applicable ou de leur coopération dans le cadre d'une procédure judiciaire;
  - b) un logement adéquat et approprié;
  - c) des soins de santé comprenant une assistance médicale et psychologique, ainsi que des mesures spéciales de réadaptation pour les victimes de travail forcé ou obligatoire, y compris celles qui ont également subi des violences sexuelles;
  - d) une aide matérielle;
  - e) la protection de la vie privée et de l'identité;
  - f) une aide sociale et économique, y compris l'accès à des opportunités d'éducation et de formation et l'accès au travail décent.
10. Les mesures de protection destinées aux enfants victimes de travail forcé ou obligatoire devraient prendre en considération les besoins particuliers et l'intérêt supérieur de l'enfant et, outre les protections prévues dans la convention (no 182) sur les pires formes de travail des enfants, 1999, devraient inclure:
  - a) l'accès à l'éducation pour les filles et les garçons;
  - b) la nomination d'un tuteur ou d'un autre représentant, s'il y a lieu;
  - c) lorsque l'âge de la personne est incertain mais qu'il y a des raisons de penser qu'elle est âgée de moins de 18 ans, une présomption du statut de mineur, dans l'attente de la vérification de son âge;
  - d) des efforts visant à réintégrer les enfants dans leur famille ou, lorsque l'intérêt supérieur de l'enfant l'exige, à les placer en milieu familial.
11. Tenant compte de leur situation nationale, les Membres devraient prendre les mesures de protection les plus efficaces à l'intention des migrants victimes de travail forcé ou obligatoire, quel que soit leur statut juridique sur le territoire national, notamment:
  - a) l'octroi d'une période de réflexion et de rétablissement, lorsqu'il y a des motifs raisonnables de penser que la personne est victime de travail forcé ou obligatoire, afin de lui permettre de prendre une décision éclairée quant aux mesures de protection et à sa participation à des procédures judiciaires, période pendant laquelle la personne sera autorisée à rester sur le territoire de l'Etat Membre concerné;
  - b) l'octroi d'un titre de séjour temporaire ou permanent et l'accès au marché du travail;
  - c) des mesures facilitant le rapatriement sûr et de préférence volontaire.

Mécanismes de recours et de réparation, tels que l'indemnisation et l'accès à la justice

12. Les Membres devraient prendre des mesures pour s'assurer que toutes les victimes de travail forcé ou obligatoire ont accès à la justice et à d'autres mécanismes de recours et de réparation efficaces et appropriés, tels que l'indemnisation pour le préjudice moral et matériel subi, y compris à travers:
  - a) la garantie, conformément à la législation et à la pratique nationales, que toutes les victimes ont, seules ou par l'intermédiaire d'un représentant, effectivement accès aux tribunaux ou à d'autres mécanismes de règlement des différends pour présenter des recours à des fins de réparation, telle que l'indemnisation et les dommages et intérêts;
  - b) des dispositions prévoyant que les victimes peuvent demander une indemnisation et des dommages et intérêts, y compris pour les salaires non versés et les cotisations obligatoires au titre des prestations de sécurité sociale, de la part des auteurs des infractions;
  - c) la garantie de l'accès à des régimes d'indemnisation appropriés existants;
  - d) l'information et le conseil aux victimes au sujet de leurs droits et des services disponibles, dans une langue qui leur est compréhensible, ainsi que l'accès à une assistance juridique, de préférence gratuite;
  - e) des dispositions prévoyant que toutes les victimes de travail forcé ou obligatoire, perpétré dans un Etat Membre, ressortissantes nationales ou étrangères, peuvent présenter dans cet Etat des recours

appropriés administratifs ou judiciaires, civils ou pénaux, indépendamment de leur présence ou de leur statut juridique dans ledit Etat, en vertu de règles procédurales simplifiées s'il y a lieu.

Contrôle de l'application

13. Les Membres devraient prendre des dispositions pour renforcer l'application de la législation nationale et des autres mesures, et notamment:
- a) doter les autorités compétentes, telles que les services de l'inspection du travail, des attributions, des ressources et des moyens de formation nécessaires pour leur permettre de faire appliquer effectivement la législation et de coopérer avec d'autres organisations intéressées aux fins de la prévention et de la protection des victimes de travail forcé ou obligatoire;
  - b) prévoir, outre les sanctions pénales, l'imposition d'autres sanctions, telles que la confiscation des profits tirés du travail forcé ou obligatoire et d'autres biens, conformément à la législation nationale;
  - c) s'assurer, en appliquant l'article 25 de la convention et l'alinéa b) ci-dessus, que les personnes morales peuvent être tenues responsables de la violation de l'interdiction de recourir au travail forcé ou obligatoire;
  - d) intensifier les efforts dans le domaine de l'identification des victimes, y compris en définissant des indicateurs du travail forcé ou obligatoire qui pourraient être utilisés par les inspecteurs du travail, les forces de l'ordre, les agents des services sociaux, les agents des services de l'immigration, le ministère public, les employeurs, les organisations d'employeurs et de travailleurs, les organisations non gouvernementales et les autres acteurs concernés.

Coopération internationale

14. La coopération internationale devrait être renforcée entre les Membres et avec les organisations internationales et régionales concernées, lesquels devraient se prêter mutuellement assistance en vue de parvenir à la suppression effective et durable du travail forcé ou obligatoire, notamment par:
- a) le renforcement de la coopération internationale entre les institutions chargées de l'application de la législation du travail outre celle concernant l'application du droit pénal;
  - b) la mobilisation de ressources pour les programmes d'action nationaux ainsi que pour la coopération et l'assistance techniques internationales;
  - c) l'entraide judiciaire;
  - d) la coopération pour combattre et prévenir le recours au travail forcé ou obligatoire par le personnel diplomatique;
  - e) une assistance technique mutuelle, comprenant l'échange d'informations et la mise en commun des bonnes pratiques et des enseignements tirés de la lutte contre le travail forcé ou obligatoire.

C. VERTALING

Zie *Stb.* 1933, 236.

De vertaling van het in rubriek B van *Trb.* 2015, 32 opgenomen Protocol van 2014 en de in rubriek B hierboven opgenomen Aanbeveling luidt als volgt:

Protocol van 2014 bij het Verdrag betreffende de gedwongen of verplichte arbeid, 1930

Preambule

De Algemene Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie,

Bijeengeroepen te Genève door de Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau en aldaar bijeengekomen in haar 103e zitting op 28 mei 2014, en

Erkennend dat het verbod van gedwongen of verplichte arbeid deel uitmaakt van het corpus van fundamentele rechten en dat gedwongen of verplichte arbeid de mensenrechten schendt en de waardigheid van miljoenen vrouwen en mannen, meisjes en jongens, aantast, bijdraagt aan het voortbestaan van armoede en de verwezenlijking van fatsoenlijk werk voor een ieder in de weg staat, en

De cruciale rol erkennend van het Verdrag betreffende gedwongen of verplichte arbeid, 1930 (nr. 29), hierna te noemen „het Verdrag” en van het Verdrag betreffende de afschaffing van gedwongen arbeid, 1957 (nr. 105) bij de bestrijding van alle vormen van gedwongen of verplichte arbeid, maar daarbij aantekenend dat de lacunes in de uitvoering ervan aanvullende maatregelen vergen, en

In herinnering brengend dat de omschrijving van gedwongen of verplichte arbeid volgens artikel 2 van het Verdrag betrekking heeft op gedwongen of verplichte arbeid in al zijn vormen en gedaanten en zonder onderscheid van toepassing is op alle mensen, en

De noodzaak benadrukkend van de uitbanning van gedwongen en verplichte arbeid in al zijn vormen en gedaanten, en

In herinnering brengend de verplichting van Leden die het Verdrag hebben bekrachtigd gedwongen of verplichte arbeid strafbaar te stellen en te waarborgen dat de wettelijk voorgeschreven sancties daadwerkelijk adequaat zijn en strikt ten uitvoer worden gelegd, en

Erop wijzend dat de overgangperiode voorzien in het Verdrag is verstreken en dat de bepalingen van artikel 1, tweede en derde lid, en de artikelen 3 tot en met 24 niet langer van toepassing zijn, en

Erkennend dat de context en vormen van gedwongen of verplichte arbeid veranderd zijn en dat mensenhandel ten behoeve van gedwongen of verplichte arbeid, die gepaard kan gaan met seksuele uitbuiting, onderwerp is van toenemende internationale bezorgdheid en urgente maatregelen vergt teneinde deze daadwerkelijk uit te bannen, en

Vaststellend dat steeds meer arbeiders in een situatie van gedwongen of verplichte arbeid in de private economie verkeren, dat bepaalde sectoren van de economie bijzonder kwetsbaar zijn en dat bepaalde groepen arbeiders een groter risico lopen het slachtoffer te worden van gedwongen of verplichte arbeid, migranten in het bijzonder, en

Opmerkend dat effectieve en aanhoudende bestrijding van gedwongen of verplichte arbeid bijdraagt aan zowel het waarborgen van eerlijke concurrentie tussen werkgevers als aan de bescherming van arbeiders, en

In herinnering brengend de relevante internationale arbeidsnormen waaronder in het bijzonder het Verdrag betreffende de vrijheid tot het oprichten van vakverenigingen en de bescherming van het vakverenigingsrecht, 1948 (nr. 87), het Verdrag betreffende de toepassing van de beginselen van het recht zich te organiseren en collectief te onderhandelen, 1949 (nr. 98), het Verdrag betreffende gelijke beloning, 1951 (nr. 100), het Verdrag betreffende discriminatie in arbeid en beroep, 1958 (nr. 111), het Verdrag betreffende de minimumleeftijd, 1973 (nr. 138), het Verdrag betreffende de ergste vormen van kinderarbeid, 1999 (nr. 182), het Verdrag betreffende migrerende arbeiders (herzien), 1949 (nr. 97), het Verdrag betreffende misstanden bij migratie (Aanvullende bepalingen), 1975 (nr. 143), het Verdrag inzake huishoudelijk personeel, 2011 (nr. 189), het Verdrag betreffende particuliere bureaus voor arbeidsbemiddeling, 1997 (nr. 181), het Verdrag betreffende de Arbeidsinspectie, 1947 (nr. 81), het Verdrag betreffende de arbeidsinspectie (landbouw), 1969 (nr. 129) alsmede de Verklaring van de Internationale Arbeidsorganisatie inzake de fundamentele beginselen en rechten in verband met werk, 1998, en de Verklaring van de Internationale Arbeidsorganisatie inzake sociale rechtvaardigheid voor eerlijke globalisering (2008), en

Voorts gelet op andere relevante internationale instrumenten, in het bijzonder de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (1948), het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (1966), het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (1966), het Verdrag inzake de slavernij (1926), het Aanvullend Verdrag inzake de afschaffing van de slavernij, de slavenhandel en met slavernij gelijk te stellen instellingen en praktijken (1956), het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad (2000), het Protocol inzake de voorkoming, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwenhandel en kinderhandel (2000), het Protocol tegen de smokkel van migranten over land, over zee en door de lucht (2000), het Internationaal Verdrag inzake bescherming van de rechten van alle migrerende werknemers en hun gezinsleden (1990), het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing (1984), het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (1979) en het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (2006), en

Besloten hebbend tot het aannemen van bepaalde voorstellen voor het aanpakken van lacunes in de uitvoering van het Verdrag en na opnieuw te hebben bevestigd dat maatregelen ter voorkoming, bescherming alsmede rechtsmiddelen zoals schadevergoeding en rehabilitatie, nodig zijn teneinde te bewerkstelligen dat gedwongen of verplichte arbeid effectief en aanhoudend wordt bestreden uit hoofde van het vierde punt op de agenda van de zitting, en

Vastgesteld hebbend dat deze voorstellen de vorm dienen te krijgen van een Protocol bij het Verdrag;

Neemt de elfde juni tweeduizend veertien het volgende protocol aan dat kan worden aangehaald als het Protocol van 2014 bij het Verdrag inzake de gedwongen of verplichte arbeid, 1930.

Artikel 1

1. Bij de nakoming van zijn verplichtingen uit hoofde van het Verdrag tot bestrijding van gedwongen of verplichte arbeid treft elk Lid effectieve maatregelen teneinde het gebruik ervan te voorkomen en uit te bannen, slachtoffers bescherming en toegang tot passende en effectieve rechtsmiddelen zoals schadeloosstelling te bieden, en degenen die verantwoordelijk zijn voor de gedwongen of verplichte arbeid te bestraffen.

2. Elk Lid werkt in overleg met werkgevers- en werknemersorganisaties nationaal beleid en een actieplan uit voor de effectieve en aanhoudende bestrijding van gedwongen of verplichte arbeid hetgeen gepaard gaat met systematische activiteiten van de bevoegde autoriteiten en, indien van toepassing, met afstemming met de werkgevers- en werknemersorganisaties alsmede andere betrokken groepen.

3. De omschrijving van gedwongen of verplichte arbeid vervat in het Verdrag wordt opnieuw bevestigd en de maatregelen waarnaar dit Protocol verwijst omvatten bijgevolg specifieke activiteiten tegen mensenhandel met het oogmerk van gedwongen of verplichte arbeid.

Artikel 2

De te nemen maatregelen ter bestrijding van gedwongen of verplichte arbeid omvatten:

- a. voorlichten en informeren van mensen, in het bijzonder degenen die bijzonder kwetsbaar worden geacht, teneinde te voorkomen dat zij het slachtoffer worden van gedwongen of verplichte arbeid;
- b. voorlichten en informeren van werkgevers teneinde te voorkomen dat zij betrokken raken bij praktijken met gedwongen of verplichte arbeid;
- c. verrichten van inspanningen teneinde te waarborgen dat:
  - i. de reikwijdte en handhaving van wetgeving die relevant is voor het voorkomen van gedwongen of verplichte arbeid, met inbegrip van arbeidsrecht indien van toepassing, zich uitstrekken tot alle arbeiders en alle sectoren van de economie; en
  - ii. de diensten voor de arbeidsinspectie en andere diensten belast met de handhaving van deze wetgeving worden versterkt;
- d. beschermen van personen, en migrerende arbeiders in het bijzonder, tegen mogelijk misbruik en frauduleuze praktijken bij het wervings- en plaatsingsproces;
- e. ondersteunen van gepaste zorgvuldigheid in zowel de private als de publieke sector ter voorkoming van en in reactie op gevaren van gedwongen of verplichte arbeid; en
- f. aanpakken van de onderliggende oorzaken en factoren die gedwongen of verplichte arbeid in de hand werken.

Artikel 3

Elk Lid neemt effectieve maatregelen voor de identificatie, bevrijding, bescherming, herstel en rehabilitatie van alle slachtoffers van gedwongen of verplichte arbeid, alsmede voor het verschaffen van andere vormen van bijstand en ondersteuning.

Artikel 4

1. Elk Lid ziet erop toe dat alle slachtoffers van gedwongen of verplichte arbeid, ongeacht hun aanwezigheid of wettelijke status op het nationale grondgebied, toegang krijgen tot passende en effectieve rechtsmiddelen, zoals schadeloosstelling.

2. Elk Lid treft in overeenstemming met de grondbeginselen van zijn rechtsorde, de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de bevoegde autoriteiten gerechtigd zijn om slachtoffers van gedwongen of verplichte arbeid niet te vervolgen of te bestraffen wegens gedwongen betrokkenheid bij wederrechtelijke activiteiten die een rechtstreeks gevolg is van de gedwongen of verplichte arbeid.

Artikel 5

De Leden werken met elkaar samen teneinde te waarborgen dat alle vormen van gedwongen of verplichte arbeid worden voorkomen en uitgebannen.

Artikel 6

De maatregelen genomen voor de toepassing van dit Protocol en van het Verdrag worden vastgesteld via de nationale wet- of regelgeving of door de bevoegde autoriteit na overleg met de betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties.

Artikel 7

De overgangsbepalingen in artikel 1, tweede en derde lid, en de artikelen 3 tot en met 24 van het Verdrag worden geschrapt.

Artikel 8

1. Een Lid kan dit Protocol op het tijdstip van of te allen tijde na de bekrachtiging van het Verdrag bekrachtigen door zijn formele bekrachtiging voor registratie mede te delen aan de Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau.

2. Het Protocol treedt in werking twaalf maanden na de datum waarop de bekrachtigingen van twee Leden door de Directeur-Generaal zijn geregistreerd. Daarna treedt dit Protocol voor een Lid in werking twaalf maanden na de datum waarop zijn bekrachtiging is geregistreerd en is het Verdrag met inbegrip van de artikelen 1 tot met 7 van dit Protocol bindend voor het desbetreffende Lid.

Artikel 9

1. Een Lid dat dit Protocol heeft bekrachtigd kan het Protocol zodra het Verdrag overeenkomstig artikel 30 van het Verdrag kan worden opgezegd, te allen tijde opzeggen door middel van een aan de Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau gerichte en door deze geregistreerde akte.

2. Opzegging van het Verdrag overeenkomstig artikel 30 of 32 van het Verdrag houdt van rechtswege opzegging in van het Protocol.

3. Opzegging overeenkomstig het eerste of tweede lid van dit artikel wordt eerst van kracht een jaar na de datum waarop zij is geregistreerd.

Artikel 10

1. De Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau stelt alle Leden van de Internationale Arbeidsorganisatie in kennis van de registratie van alle bekrachtigingen, verklaringen en opzeggingen die hem door de Leden van de Organisatie zijn medegedeeld.

2. Bij kennisgeving aan de Leden van de Organisatie van de registratie van de tweede bekrachtiging, vestigt de Directeur-Generaal de aandacht van de Leden van de Organisatie op de datum waarop dit Protocol in werking treedt.

Artikel 11

De Directeur-Generaal van het Internationaal Arbeidsbureau doet aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties mededeling, ter registratie in overeenstemming met het bepaalde in artikel 102 van het Handvest van de Verenigde Naties, van alle bijzonderheden omtrent alle bekrachtigingen, verklaringen en opzeggingen die door de Directeur-Generaal worden geregistreerd.

Artikel 12

De Engelse en de Franse tekst van dit Verdrag zijn gelijkelijk gezaghebbend.

Aanbeveling inzake aanvullende maatregelen voor de effectieve bestrijding van gedwongen of verplichte arbeid

Preambule

De Algemene Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie,

Bijeengeroepen te Genève door de Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau en aldaar bijeengekomen op 28 mei 2014 in haar 103e zitting, en

Na aanneming van het Protocol van 2014 bij het Verdrag betreffende gedwongen of verplichte arbeid, 1930, hierna te noemen "het Protocol", en

Besloten hebbend tot het aannemen van bepaalde voorstellen voor het aanpakken van lacunes in de uitvoering van het Verdrag betreffende gedwongen of verplichte arbeid, 1930 (nr. 29), (hierna te noemen „het Verdrag”) en na opnieuw te hebben bevestigd dat maatregelen ter voorkoming, bescherming, alsmede rechtsmiddelen zoals schadeloosstelling en rehabilitatie, nodig zijn teneinde te bewerkstelligen dat gedwongen of verplichte arbeid effectief en aanhoudend wordt bestreden uit hoofde van het vierde punt op de agenda van de zitting, en

Vastgesteld hebbend dat deze voorstellen de vorm zullen aannemen van een Aanbeveling ter aanvulling op het Verdrag en het Protocol;

Neemt heden, de elfde juni van het jaar tweeduizendveertien, de volgende Aanbeveling aan die kan worden aangehaald als de „Aanbeveling inzake de gedwongen of verplichte arbeid (Aanvullende maatregelen), 2014”.

1. De Leden zouden in overleg met organisaties van werkgevers en werknemers en andere betrokken groepingen zo nodig het volgende moeten vaststellen of versterken:

- a. nationaal beleid en actieplannen met maatregelen gekoppeld aan een termijn, gebruikmakend van een gender- en kindsensitieve benadering teneinde te bewerkstelligen dat gedwongen of verplichte arbeid in al zijn vormen effectief en aanhoudend wordt bestreden door middel van preventie, bescherming en toegang tot rechtsmiddelen, zoals schadeloosstelling voor slachtoffers, en bestraffing van daders; en
  - b. bevoegde autoriteiten zoals arbeidsinspecties, de rechterlijke macht en nationale organen of andere institutionele mechanismen die zich bezig houden met gedwongen of verplichte arbeid, teneinde de ontwikkeling, coördinatie, uitvoering, monitoring en evaluatie van het nationale beleid en de nationale actieplannen te waarborgen.
2. 1. De Leden zouden regelmatig betrouwbare, objectieve en gedetailleerde informatie en statistische gegevens moeten verzamelen, analyseren en beschikbaar stellen, opgesplitst naar relevante kenmerken, zoals sekse, leeftijd en nationaliteit, die betrekking hebben op de aard en omvang van gedwongen of verplichte arbeid op grond waarvan de voortgang kan worden beoordeeld.
  2. Het recht op privacy ten aanzien van persoonsgegevens zou moeten worden geëerbiedigd.

Preventie

3. De Leden zouden preventieve maatregelen moeten treffen omvattende:
  - a. eerbiediging, bevordering en verwezenlijking van de fundamentele beginselen en rechten in verband met werk;
  - b. de bevordering van de vrijheid van vereniging en het recht op collectieve onderhandeling teneinde kwetsbare werknemers in staat te stellen zich aan te sluiten bij werknemersorganisaties;
  - c. programma's ter bestrijding van discriminatie die kwetsbaarheid voor gedwongen of verplichte arbeid in de hand werkt;
  - d. initiatieven voor de aanpak van kinderarbeid en bevordering van onderwijskansen voor kinderen, zowel jongens als meisjes, teneinde te voorkomen dat kinderen het slachtoffer worden van gedwongen of verplichte arbeid; en
  - e. verwezenlijking van de doelen van het Protocol en het Verdrag.
4. Rekening houdend met hun nationale omstandigheden zouden de Leden de meest effectieve preventieve maatregelen moeten treffen, zoals:
  - a. aanpak van onderliggende oorzaken van de kwetsbaarheid van werknemers voor gedwongen of verplichte arbeid;
  - b. gerichte bewustwordingscampagnes, in het bijzonder voor degenen die het grootste risico lopen het slachtoffer te worden van gedwongen of verplichte arbeid, teneinde hen te informeren hoe zij zich onder meer kunnen beschermen tegen werving en praktijken die gepaard gaan met frauduleuze handelingen en misbruik, over hun rechten en verantwoordelijkheden op de werkvloer en hoe zij toegang kunnen krijgen tot hulp wanneer dat nodig is;
  - c. gerichte voorlichtingscampagnes rond sancties bij schending van het verbod op gedwongen of verplichte arbeid;
  - d. vaardigheidstrainingsprogramma's voor kwetsbare bevolkingsgroepen teneinde hun kansen op en capaciteiten voor het verwerven van werk en inkomen te vergroten;
  - e. maatregelen teneinde te waarborgen dat de nationale wet- en regelgeving inzake arbeidsrelaties van toepassing is op alle sectoren van de economie en daadwerkelijk wordt gehandhaafd. De relevante informatie over de arbeidsvoorwaarden zou moeten worden omschreven op een passende, controleerbare en eenvoudig te begrijpen manier en bij voorkeur in schriftelijke overeenkomsten in overeenstemming met de nationale wet- en regelgeving of collectieve overeenkomsten;
  - f. elementaire waarborgen op het gebied van sociale zekerheid die deel uitmaken van het nationale sociale vangnet, zoals voorzien in de Aanbeveling inzake sociale vangnetten, 2012 (nr. 202), teneinde de kwetsbaarheid voor gedwongen of verplichte arbeid te beperken;
  - g. voorlichting en informatie voor migranten vóór vertrek en bij aankomst, teneinde hen beter voor te bereiden op werken en wonen in het buitenland en de alertheid op en het bewustzijn van mensenhandel met het oogmerk van gedwongen of verplichte arbeid te vergroten;
  - h. coherent beleid, bijvoorbeeld op het gebied van werkgelegenheid en arbeidsmigratie, waarbij rekening wordt gehouden met de risico's die specifieke groepen migranten, met inbegrip van migranten die in een illegale situatie verkeren, lopen en de omstandigheden worden aangepakt die kunnen leiden tot gedwongen of verplichte arbeid;
  - i. bevordering van gecoördineerde inspanningen van betrokken overheidsinstanties met andere staten teneinde legale en veilige migratie te faciliteren en mensenhandel te voorkomen, met inbegrip van gecoördineerde inspanningen om wervings- en uitzendbureaus te onderwerpen aan regels, vergunningen en controles en het in rekening brengen aan werknemers van bemiddelingskosten voor de werving uit te bannen teneinde schulddienstbaarheid en andere vormen van economische dwang te voorkomen; en
  - j. ter nakoming van hun verplichtingen uit hoofde van het Verdrag teneinde gedwongen of verplichte arbeid te bestrijden, advies en ondersteuning te bieden aan werkgevers en ondernemingen voor het nemen van effectieve maatregelen voor het identificeren, voorkomen, verlichten en verantwoorden hoe zij de risico's van gedwongen of verplichte arbeid bij hun activiteiten of bij producten, diensten of activiteiten waarmee zij direct in verband kunnen worden gebracht aanpakken.

Bescherming

5. 1. Er zouden gerichte inspanningen moeten worden verricht teneinde slachtoffers van gedwongen of verplichte arbeid te identificeren en bevrijden.
2. Beschermende maatregelen zouden moeten worden geboden aan slachtoffers van gedwongen of verplichte arbeid. Deze maatregelen zouden niet afhankelijk moeten worden gesteld van de bereidheid van het slachtoffer mee te werken aan strafrechtelijke of andere procedures.
3. Stappen kunnen worden genomen om slachtoffers aan te moedigen mee te werken aan de identificatie en bestrafing van de daders.
6. De Leden zouden de rol en capaciteiten moeten erkennen van werknemersorganisaties en andere betrokken organisaties bij de ondersteuning van en bijstand aan slachtoffers van gedwongen of verplichte arbeid.
7. De Leden zouden in overeenstemming met de grondbeginselen van hun rechtsorde de nodige maatregelen moeten treffen om ervoor te zorgen dat de bevoegde autoriteiten gerechtigd zijn om slachtoffers van gedwongen of verplichte arbeid niet te vervolgen of te bestraffen wegens hun gedwongen betrokkenheid bij wederrechtelijke activiteiten die een rechtstreeks gevolg is van de gedwongen of verplichte arbeid.
8. De Leden zouden maatregelen moeten treffen om misbruik en frauduleuze praktijken onder wervings- en uitzendbureaus uit te bannen, zoals:
  - a. uitbanning van het in rekening brengen van bemiddelingskosten aan werknemers;
  - b. vereisen van transparante overeenkomsten waarin de arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden duidelijk worden uitgelegd;
  - c. instellen van adequate en toegankelijke klachtenprocedures;
  - d. opleggen van adequate sancties; en
  - e. deze diensten onderwerpen aan voorschriften of vergunningen.
9. Rekening houdend met hun nationale omstandigheden zouden de Leden de meest effectieve beschermende maatregelen moeten nemen om te voorzien in de behoeften van alle slachtoffers aan zowel onmiddellijke bijstand als langetermijnmaatregelen voor herstel en rehabilitatie, zoals:
  - a. redelijke inspanningen tot waarborging van de veiligheid van slachtoffers van gedwongen of verplichte arbeid alsmede van familieleden en getuigen, indien nodig, met inbegrip van bescherming tegen intimidatie en vergelding indien zij gebruikmaken van hun rechten uit hoofde van het toepasselijke nationale recht of medewerking verlenen aan gerechtelijke procedures;
  - b. adequate en passende accommodatie;
  - c. gezondheidszorg, met inbegrip van medische en psychologische bijstand, alsmede speciale revalidatiemaatregelen voor slachtoffers van gedwongen of verplichte arbeid, met inbegrip van hen die het slachtoffer waren van seksueel geweld;
  - d. materiële bijstand;
  - e. bescherming van de privacy en identiteit; en
  - f. sociale en economische bijstand, met inbegrip van toegang tot onderwijs en training en fatsoenlijk werk.
10. Bij beschermende maatregelen voor kinderen die het slachtoffer zijn geworden van gedwongen of verplichte arbeid zou rekening moeten worden gehouden met de speciale behoeften en belangen van het kind en daarbij zou, naast de bescherming voorzien in het Verdrag betreffende de ergste vormen van kinderarbeid, 1999 (nr. 182), moeten worden voorzien in:
  - a. toegang tot onderwijs voor meisjes en jongens;
  - b. de benoeming van een voogd of andere vertegenwoordiger, indien van toepassing;
  - c. het vermoeden van minderjarigheid, wanneer er twijfel bestaat omtrent de leeftijd van het kind, maar er aanleiding is om aan te nemen dat het jonger is dan 18 in afwachting van de verificatie van zijn leeftijd; en
  - d. inspanningen kinderen te herenigen met hun familie of, wanneer de belangen van het kind daar beter mee gediend zijn, bieden van opvang in een gezin.
11. Rekening houdend met hun nationale omstandigheden zouden de Leden de meest effectieve maatregelen moeten nemen ter bescherming van migranten die het slachtoffer zijn geworden van gedwongen of verplichte arbeid, ongeacht hun wettelijke status op het nationale grondgebied, met inbegrip van:
  - a. toekennen van beden- en hersteltijd zodat de persoon in kwestie een weloverwogen beslissing kan nemen omtrent beschermende maatregelen en deelname aan gerechtelijke procedures waarbij het de persoon toegestaan wordt op het grondgebied van de desbetreffende lidstaat te verblijven, indien er redelijke gronden zijn om aan te nemen dat de persoon het slachtoffer is van gedwongen of verplichte arbeid;
  - b. toekennen van tijdelijke of permanente verblijfsvergunningen en toegang tot de arbeidsmarkt; en
  - c. mogelijk maken van veilige en bij voorkeur vrijwillige terugkeer.

Rechtsmiddelen als schadeloosstelling en toegang tot de rechter

12. De Leden zouden maatregelen moeten nemen teneinde te waarborgen dat alle slachtoffers van gedwongen of verplichte arbeid toegang krijgen tot de rechter en andere passende en effectieve rechtsmiddelen, zoals vergoeding van persoonlijke en materiële schade, onder andere door:

- a. in overeenstemming met de nationale wet- en regelgeving en praktijk te waarborgen dat alle slachtoffers, hetzij zelf, hetzij via vertegenwoordigers daadwerkelijk toegang krijgen tot de rechter, tribunaal of andere mechanismen om rechtsmiddelen als schadeloosstelling en schadevergoeding aan te wenden;
- b. te bepalen dat slachtoffers schadeloosstelling en schadevergoeding kunnen vorderen van de daders, met inbegrip van niet-betaald loon en achterstallige wettelijk verplichte bijdragen aan socialezekerheidsuitkeringen;
- c. het waarborgen van toegang tot relevante bestaande schadeloosstellingsregelingen;
- d. het verschaffen van informatie en advies over de rechten van slachtoffers en beschikbare diensten in een taal die zij kunnen begrijpen, alsmede toegang tot juridische bijstand, bij voorkeur gratis; en
- e. te waarborgen dat alle slachtoffers die al dan niet onderdaan zijn van de lidstaat waar de gedwongen of verplichte arbeid plaatsvond aanspraak kunnen maken op passende bestuursrechtelijke, civiele en strafrechtelijke rechtsmiddelen, ongeacht hun aanwezigheid of wettelijke status in die staat, indien nodig aan de hand van vereenvoudigde procedurele vereisten.

Handhaving

13. De Leden zouden maatregelen moeten nemen teneinde de handhaving van de nationale wet- en regelgeving en andere maatregelen te versterken, onder meer door:
  - a. de desbetreffende autoriteiten, zoals de arbeidsinspectie, het mandaat, de middelen en training te verschaffen die nodig zijn om de wet effectief te kunnen handhaven en samen te werken met andere betrokken organisaties ter voorkoming van gedwongen of verplichte arbeid en bescherming van de slachtoffers ervan;
  - b. maatregelen te treffen voor het opleggen van sancties, in aanvulling op strafrechtelijke sancties, zoals inbeslagname van de winsten uit gedwongen of verplichte arbeid en andere vermogensbestanddelen in overeenstemming met de nationale wet- en regelgeving;
  - c. te waarborgen dat rechtspersonen aansprakelijk kunnen worden gesteld voor schending van het verbod op het gebruik van gedwongen of verplichte arbeid door de toepassing van artikel 25 van het Verdrag en onder b hierboven; en
  - d. versterken van de inspanningen slachtoffers te identificeren, onder meer door het ontwikkelen van indicatoren voor gedwongen of verplichte arbeid die gehanteerd kunnen worden door arbeidsinspecteurs, handhavingdiensten, maatschappelijk werkers, immigratieambtenaren, openbaar aanklagers, werkgevers, organisaties van werkgevers en -werknemers, non-gouvernementele organisaties en andere relevante actoren.

Internationale samenwerking

14. De internationale samenwerking zou moeten worden geïntensiveerd tussen de Leden onderling en met relevante internationale en regionale organisaties die elkaar zouden moeten helpen bij het bewerkstelligen van de effectieve en aanhoudende bestrijding van gedwongen of verplichte arbeid, door onder meer:
  - a. versterking van de internationale samenwerking tussen de instanties voor de handhaving van arbeidswetgeving naast de handhaving van het strafrecht;
  - b. mobiliseren van middelen voor nationale actieplannen en internationale technische samenwerking en bijstand;
  - c. wederzijdse rechtshulp;
  - d. samenwerking bij de aanpak en preventie van het gebruik door diplomatiek personeel van gedwongen of verplichte arbeid; en
  - e. wederzijdse technische bijstand, met inbegrip van de uitwisseling van informatie en goede praktijken en lessen die geleerd zijn uit de bestrijding van gedwongen of verplichte arbeid.

D. PARLEMENT

Zie *Trb.* 1957, 161 en *Trb.* 2015, 32.

E. PARTIJGEGEVENS

Verdrag

Zie *Trb.* 1957, 161 en, laatstelijk, *Trb.* 2015, 32.

Protocol van 11 juni 2014

Zie *Trb.* 2015, 32.

Partij	Ondertekening	Voorlopige toepassing	Ratificatie	Type*	In werking	Opzegging	Buiten werking
Niger			14-05-2015	R	09-11-2016		
Noorwegen			09-11-2015	R	09-11-2016		

* O=Ondertekening zonder voorbehoud of vereiste van ratificatie, R=Bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of kennisgeving, T=Toetreding, VG=Voortgezette gebondenheid, NB=Niet bekend

G. INWERKINGTREDING

Zie *Trb.* 1957, 161 en *Trb.* 2015, 32.

J. VERWIJZINGEN

Voor verwijzingen en overige verdragsgegevens, zie *Trb.* 1957, 161, *Trb.* 1965, 107, *Trb.* 1969, 182, *Trb.* 1997, 158 en *Trb.* 2015, 32.

Uitgegeven de eerste december 2015.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

A.G. KOENDERS